

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

UDSIGT
OVER
DE NI SIDSTE SKOLEAAR

TILLIGEMED OPLYSNING OM DE FREMTIDIGE
AFGANSPRÖVER.

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

DEN OFFENTLIGE AARSPRÖVE

I BORGERDYDSKOLEN PAA CHRISTIANSHAVN

fra 21de til 24de Juli 1851,

UDGIVET TILLIGEMED SKOLEEFTERRETNINGER

AF

Mag. M. HAMMERICH,

SKOLENS FORSTANDER.

KJÖBENHAVN.

TRYKT HOS LOUIS KLEIN.

Udsigt over de ni sidste Skoleaar,

tilligemed Oplysning om de fremtidige Afgangsprøver.

De Forandringer, der forestaae vort lærde Skolevæsen efter Ophævelsen af den fælleds sammenlignende Prøve ved Universitetet, ere mere indgribende, end de ved første Öjekast kunde synes. Skolerne have faaet en værdigere Opgave, en selvstændigere Stilling, friere Hænder til at gennemføre deres grundige eller løse Anskuelser om Maalet for en videnskabelig Fordannelse. Den fælleds Skolelov og det fælleds offentlige Tilsyn kunne og skulle ikke hævde den udvortes Eenhed i Dannelsen, som var en naturlig Følge af Examen Artium. Men med dette Eenhedsmiddel har det Offentlige tillige mistet en Maalestok for sine Fordringer til Skolerne og sin Dom over dem, hvorved det hidtil kunde slaae sig til Ro. Saameget vigtigere er, næst de personlige Tillidsforhold, en stadig og aaben Meddelelse fra Skolernes Side om de Grundsætninger, hvorefter de virke, og de Forholdsregler, som ere satte i Kraft. Vor Skoles Indtræden i de udvidede Skolers Række og den mig meddelte Bemyndigelse til med dens egne Kræfter at holde Afgangsprø-

pröve over dens Disciple, en Ret, som jeg ikke önsker at benytte saalænge der er Adgang til Universitetet gjennem Examen Artium, vil medføre adskillige Forandringer i Skolens indre og ydre Ordning; andre, ogsaa Realclasserne vedkommende, som i længere Tid have været forberedte, har jeg tænkt at iværksætte ved samme Leilighed, for ikke ved hyppig Omformen at forstyrre Underviisningens rolige Gang. Idet jeg, saavidt det er nödvendigt, skal antyde disse Forandringer i det Fölgende, men opsætte den udförligere Meddelelse indtil de ere iværksatte, maa det være mig tilladt at indlede den nye Række af Skoleefterretninger med et Tilbageblik paa vor Skoles Virksomhed i de Aar, jeg har havt det Kald at forestaae den.

I det förste Program, jeg udgav, „Efterretninger om Borgerdydskolen paa Christianshavn“ 1843, udtalte jeg det som Formaal for mine Bestræbelser med Hensyn til Underviisning og Skoleorden at fortsætte paa det givne Grundlag og ved Siden deraf at fremme Skolens forædlende Virksomhed udenfor de daglige Timer og styrke Eenhedsfölelsen mellem dem, Skolen forbinder i et fælleds Samfund.

De Grundsætninger, hvorefter Underviisningen ledes, ere middelbart fremstillede i Indbydelsesskrifterne til Skolens offentlige Aarspröve, i hvilke jeg efter Evne og Leilighed har givet Bidrag til at oplyse de Spörgsmaal om Skolevæsenets Ordning, som til den Tid laae nærmest. Saaledes udgav jeg 1844 en Afhandling „Om de lærde Skolers Reform,“ i Anledning af den da forelöbig bebudede Gymnasialindretning, og i Fortsættelse deraf 1846 en kritisk Anmeldelse af „den provisoriske Underviisningsplan,“ hvilken Plan i forbedret Skikkelse nu er endelig stadfæstet; 1845 „Om Realskolens Væsen og om Realclasserne i Borg. paa

Chrh.,“ en Udvikling af Realunderviisningens særegne Formaal og naturlige Begrændsning; 1847 „Om den rette Grundighed, i Anledning af den store Trængsel af Lærefag især i de lærde Skoler,“ tildeels en nærmere udført Fremstilling af de forskjellige Maader, hvorpaa Underviisningsstoffet forkortes, og disses gjensidige Forhold og Betydning; 1848 „Kort Udsigt over det høiere Skolevæsen i Sverrig, med Önske om et nöiere Samqvem mellem de tre Rigers Skoler;“ 1850 „Bidrag til Forhandlingerne om Landsby-skolen.“ Tvende af Indbydelsesskrifterne indeholde Afhandlinger af andre Lærere ved Skolen, nemlig 1846 „Bemærkninger om Religionsunderviisningen i den lærde Skoles høiere Classer, af L. Gude,“ 1849 „Bidrag til vor Skoles Statistik fra 1831 til 1848, af C. Svenningsen.“ Det sidstnævnte Skrift indeholder, som Titlen viser, statistiske Sammenstillinger ogsaa fra min Bestyrelsestid.

De enkelte Foranstaltninger til Underviisnings og Ordens Fremme, som ere meddeelte i de hvert Program vedföiede „Skoleefterretninger,“ give fra en anden Side Oplysning om, hvad der er foretaget i de forløbne Aar. Vistnok ligger Opgaven for en Skoles Bestyrelse langt mindre i Forbedringer, endsige Smaarettelser ved det Bestaaende, end i en stille Virksomhed for at gjöre det levende og frugtbart ved Hjælp af de personlige Kræfter, der staae til Raadighed. Men den Aand og Retning, hvori Virksomheden drives, bliver dog antydet ved de enkelte nye Foranstaltninger, selv om de i og for sig ere lidet indgribende. En samlet Udsigt over Underviisningens Gang og de forskjellige Classers Standpunkt, efter den Plan, som i sin Tid er aftalt med Lærerne, har et Par Gange været meddeelt, ligeledes i Form af Beretning om det forløbne Skoleaar,

1845 for Underclasserne og de egentlige Realclasser, 1846 for de studerende Classer, 1849 for begge Skolens Afdelinger. Maanedlig indføres for hver Classe, i en dertil indrettet Lectiebog, hvad der er læst og af skriftlige Arbejder udført, tilligemed Opgaverne til Udarbeidelse i Modersmaalet.

En af Forandringerne angik den nederste Classe. Da der ved Opflytning fra Forberedelsesclassen kun fordres Indenadslæsning, læselig Sammenskrift, lidt Regning og ikke mere Kundskab, end der kan være indsamlet leilighedsviis ved Samtaler, maa Overgangen til den egentlige Skole lettes ved en hjælpsom Behandling af de nye Fag og den nye Læremaade; at veilede Börnene til at lære har altid været et Hovedformaal for de første Maaneders Underviisning i 6te Realclassen. Desuagtet faldt Overgangen dem noget vanskelig paa Grund af de mange Fag, som her indtraadte paa eengang. To af disse ere nu afskaffede, först Naturhistorie, der imidlertid forberedes ved Underviisningen i Geographi, som har faaet en Time mere, derefter Tydsk, der ikke passede for dette Udviklingstrin. Classens nye Læregjenstande ere saaledes indskrænkede til Bibelhistorie og Jordbeskrivelse, som altid först gjennemgaaes mundtlig, Retskrivning, navnlig af udenadlærte Vers, og Tegning, som paa dette Trin er en Slags Skriveövelse. At der her som i Forberedelsesclassen er indført Övelser i Sang, maa snarest henregnes til Lettelserne i Classens Arbeide. Endelig er Skoletiden i 6te saavel som i 5te Realclassen forkortet til 5 Timer om Dagen. Nogen Forkortelse i Skoletiden er iövrigt ogsaa paatænkt for de andre Classers Vedkommende, hvor den, rigtig anlagt, baade er mulig og önskelig. Kun maa man ikke tabe af Sigte, at Timetallet mindre bestemmes af

Skolen end af Livet, og at en utidig Afkortning ligefrem vilde føre til Aftenskoler, Læsestuer og andre Anstalter, hvorved Skole, Disciple, Forældre vare lige daarlig hjulpne.

Ved de övre Realclasser har denne som andre Skoler fölt Savnet af en Afgangspröve, der paa eengang kunde give dem et fast Maal at styre efter og skaffe de Udgaaende Vitterlighed for at have naaet det. En saadan Pröve, afpasset efter den Alder, hvori den borgerlige Læretid pleier at begynde, vil blive afholdt fra Udgangen af næste Skoleaar; Fordringerne og Regler for Bedömmelsen meddeles nedenfor. Den vil forhaabentlig bidrage til yderligere at afskaffe den Skik, der synes laant fra Almueskoler, at gaae ud saasnt man er confirmeret, midt i Skoleaaret, umiddelbart efter det Halvaar, hvori Forholdet til Skolens Tider og Arbejder er slappest, og med Indtryk af denne Slappelse. Indtil videre har Skolen hjulpet sig med at fremhæve den sidste Aarspröve i överste Realclasser og har ved Siden deraf, hvad der ogsaa i Fremtiden vil skee, i de övre Realclasser foruden Aars- og Halvaarspröven holdt mindre Pröver i Aarets Löb, först mundtlige Pröver i Fag af de forskjellige Grupper, siden, efterat jeg selv havde faaet Timer i 1ste Realclasser netop i Dansk, der giver stadig Leilighed til at iagttage Udbyttet af den övrige Underviisning, en Maanedspröve i Retskrivning, Regning og Skjönskrift, med forhöiet Indflydelse ved Sammentællingen. Fremdeles har Underviisningen i Mathematik faaet adskilte Timer i 1ste Realclasser, som toaarig, og nogle af Sprogtimerne anvendes til Pröve i frivillig og selvvalgt Læsning, for 2den Realclasser i Tydsk, for 1ste Realclasser i Tydsk og Engelsk. Omfanget saavelsom Udbyttet af en saadan frivillig Læsning staaer naturligviis i Forhold til Lyst og

Evne hos den Enkelte; men da en ordnet Skole altid er udsat for at arbejde uforholdsmæssigt for de Middelmaadige, de mindre Flittige og mindre Begavede, har den al Anledning til at opmuntre og fremhjælpe de Bedre, hvor det kan skee med saa ringe Anvendelse af Underviisningstiden og bidrage saameget til at skaffe dem Løb og Færdighed i Faget ved en friskere Anvendelse af deres Kræfter.

I de studerende Classer ere enkelte Forandringer i Læreplanen foretagne i Overeensstemmelse med Planen for de udvidede Skoler. Navnlig er Naturhistorie Aar for Aar fulgt op med Classerne fra neden af og har saaledes naaet den næstøverste Classe, saa at der næste Aar kan holdes Afgangsprøve i dette Fag. Hebraisk er derved fortrængt af en Classe, hvor det i flere Henseender var mindre vel stedt; det begynder nu med første Aar i överste Classe, og de, der ikke læse det, have faaet egne Timer i Græsk for Hebraisk. Latin, der i Fremtiden vil indtræde et Aar senere, nemlig i III stud. Cl. B, er hidtil begyndt efter den gamle Plan, dog med den Forandring, at der i det første Aar er læst Latin ikke som för 11 Timer, men kun 4 Timer om Ugen, saa at der ikke var Anledning til at udskille de Latinlæsende i en egen Classe; i 3die Realclassen, der paa Grund af Discipeltallet i alle disse Aar har været deelt i tvende særskilte, sideordnede Afdelinger, har der saaledes været Latinlæsende i begge. Grunden til det indskrænkede Timetal var fornemmelig den Betragtning, at et nyt, vanskeligt Fag, der skal fortsættes i mange Aar, helst maa begynde saa sindigt, at Ingen let skal blive bange for det eller blive sat betydeligt tilbage ved ikke strax at følge med; enhver Kudsk passer at kjøre smaat i Begyndelsen, naar han har en lang Dagsreise. Desuden seer man paa

de nyere Sprog, at der strax det første Aar kan udrettes ikke saa lidt med et ringere Timeantal, og dette har ogsaa stadfæstet sig ved Latintimerne. Det gjælder kun om med Tiden tillige at indskrænke Omfanget, holde sig til de første Begyndelsesgrunde, men indprente dem med samme Omhu og paa den samme praktiske Maade som hidtil. Længere end til den nuværende III stud. Cl. B ønsker jeg nødig at udsætte Underviisningen i Latin, da den ved først at begyndes i de övre Classer ikke blot vilde falde vanskeligere, eftersom Lyst og Evne til empirisk Sproglæren aftager med Aarene, men ogsaa vilde komme iveien for de Dele af Underviisningen, der først kunne gjøres frugtbare i den modnere Alder.

I de överste studerende og de överste Realeclasser er der i de senere Aar holdt Halvaarspröve, skriftlig og mundtlig, i Fag af de forskjellige Grupper, helst Hukommelsesfagene, i første studerende Classe mest omfattende. Den holdes umiddelbart för Juleferien; at repetere til den bliver Disciplenes egen Sag, da de Repetitioner i Aarets Löb, som Lærerne foretage, naturligst følge de snart kortere, snart længere Afsnit i Faget, der kunne trænge til at samles og opfriskes, inden man gaaer over til et nyt Afsnit. De to sidste Gange ere Halvaarspröven afholdt uden Censorer, ikke blot for at undgaac Timeomsætning og anden Afbrydelse i de Classer, hvori Meddommeren selv skulde læse, men især fordi Læreren, uden det fremmede Vidne, lettere benytter sig af Pröven til saa at sige at holde Pröve over sin egen Virksomhed, et Öiemed, der passende kan forenes med Halvaarspröven og giver den en særegen Betydning.

Et af de Fag, der ere stillede noget anderledes end i flere andre Skoler og tidligere i denne, er Modersmaalet. Jeg har, som för yttret, aldrig kunnet overbevise mig om Rigtigheden af i de yngre Classer at lægge Vægt paa Modersmaalets Egenskab som Sprog, endsige at benytte Underviisningen deri som en Forberedelse til at lære fremmede Sprog. Derfor gaae vi den modsatte Vei, lade Op-løsningen af danske Sætninger ikke indtræde för Begrebet om de sproglige Grundforhold er klarert ved Underviisningen i de fremmede Sprog, navnlig Tydsk, holde den aldeles i Baggrunden i de studerende Classer, hvor de övrige Sprog-övelser gjöre den overflödigg, men benytte de danske Timer nærmest til at samle og afrunde hvad der hörer til den almindelige Dannelse og i Forbindelse dermed udvikle Fremstillingsevnen, deels ved Övelser i sammenhængende skriftlig og mundtlig Gjengivelse eller Bearbejdelse af det Givne, deels ved Kjendskab til Fædrelandets Digtekunst og Betragtning af rhetoriske Mönstre. En Hovedbestanddeel af den danske Underviisning er derfor i Underclasserne nordisk Sagnhistorie, mundtlig fortalt (efter L. Müller), i Mellemclasserne Gudelære og udenadlærte Digte, i de höiere Classer den danske Litteratur og Mönsterarbejder i de vigtigste Stiilarter. Det Nærmere om Underviisningen i Modersmaalet vil blive Gjenstand for et af de fölgende Aars Programmer.

Et Fag, der fra nyt af er indfört, ogsaa i Smaa-classerne, hvor det netop bliver meget fremtrædende, er Sang; det er siden paa samme Maade optaget i flere sideordnede Skoler. Paa det överste Trin har det gammel Hævd, og paa det nederste Trin er det igrunden kun overfört fra de lavere til de höiere Skoler; ligesom samlet

Skoletid længe havde været i Brug i Pigeskoler, før den som en ny Indretning blev prøvet, bifaldet og gennemført i Drengeskolerne, saaledes have, saavidt vides, Sangøvelser med Smaabörn været almindelige i Asyler og Almueskoler, før nogen höiere Skole faldt paa at optage dem paa sit tilsvarende Trin. Sangunderviisningen har tre Afsnit. I Forberedelsesclassen, 6te, 5te og 4de Realclasser indöves ved Foresyngen let fattelige Börne- og Folkeviser, Fædrelands-sange o. d., her kun eenstemmig; Enhver synger med saa godt han kan; Ordene læres udenad, og Ord og Tone virke gjensidig til at gjöre Indtrykket livligere. I 4de og fornemmelig i 3die Realclasser gennemgaaes efter en trykt Haandbog Læren om Node, Takt, Interval, Toneart, osv. med tilhørende Övelser. Derfra gaaer tilsidst Underviisningen over til fleerstemmig Sang, og her følges ikke længer den almindelige Classeinddeling; de, der endnu mangle Stemme og Öre, tage ikke Deel, de övrige öves snart hver Stemme for sig, snart samlede, i trestemmig Sang, nærmest efter en til Skolens Brug udgiven Sangbog. Disse fleerstemmige Övelser, der i nogen Tid have hvilet, men med Haab om at optages med friske Kræfter, ville herefter blive henlagte til den sædvanlige Skoletid, istedenfor til Timer efter Skoletiden. Hvem der vil deeltage, af dem der have Anlæg, kan være en fuldkommen fri Sag, naar de, der ikke deeltage, til samme Tid beskjæftiges paa anden Maade.

Af de Fag, der ere indordnede i Skoleplanen, kunne, paa Grund af vor Skoles Beliggenhed, ogsaa Svømmeøvelserne holdes classeviis i de sædvanlige Gymnastiktimer; Skolen har faaet sin egen Svømmeflaade, der ligger paa fri Ström ved en tilstödende Skibsplads.

For Sang og andre friere Övelser gives af flere Grunde ikke Characterer, hvilke forövrigt, nu som forhen og her som andensteds, höre til Dagens Orden. Thi det er, om ikke nödvendigt, saa dog betryggende for Oversigten over samtlige Disciples Fremgang, at Lærerne give Beretning om de Pröver, de daglig anstille, og deres Dom er kortest og klarest udtrykt i en Character. Fremdeles har Hjemmet billigt Krav paa at erfare Skolens Vidnesbyrd. At imidlertid en taxtmæssig Beregning af den enkelte Character, og endmere en forfængelig Betragtning deraf, beroer paa en Misforstaaelse saavel af dens Beskaffenhed som af dens Hensigt, söge vi ved enhver Leilighed at oplyse. Den maanedlige Sammentælling og Omflytning tjener til at fuldstændiggjøre Beretningen om Disciplens Fremgang ved at vise hans Standpunkt i Sammenligning med dem, der staae paa samme Trin i Skolen. Men ogsaa denne Sag maa behandles med Varsomhed, da man ved at lægge umiddelbar Vægt paa Op- og Nedflytning indprenter en Bevæggrund til Flid, som dog ikke kan holde sig uden i Mellemclasserne og som svækker de ædlere Bevæggrunde. Fra Skolens Side foretages Omflytningen ikke som Pirringsmiddel, og for yderligere at forebygge en vrang Opfattelse har jeg indskrænket Sammentællingerne i Maanedens Löb til det Antal, som Nemhed fordrer, og givet den offentlig fremhængte Maanedsliste en forandret Form, saa at den indeholder de fornödne Oplysninger uden at stille Disciplene i Række. Alt hvad der hörer til Opførsel, har ingen Offentlighed i Skolen, medens dog Lærernes Optegnelser om Forsømmelser eller Uordener meddeles Forældrene uforbeholdent gennem Characterebogen. Hvad iövrigt Disciplenes Forhold angaaer, stræber Skolen at indrömme dem,

efter deres Alder og Modenhed, al den personlige Frihed, som kan forenes med en Skoles Orden, og at frie dem fra det skinhellige, snart coqvette, snart lurende Væsen, der saa let opelskes ved hvad man kalder skolemæssig Disciplin. Paa Holdningen i Udgangsclasserne, överste studerende og överste Realclasse, skal man især kjende en Skoles Forhold til Disciplene.

Foruden de staaende Lærefag er der leilighedsviis givet kortfattet Underviisning udenfor Skoletiden cengang i Islandsk. en anden Gang i Svensk for dem af Lærerne og Disciplene, der havde Lyst til at deeltage. En saadan fælleds, frivillig Skolegang har sine Fortrin og lader sig udvide i samme Forhold, som Skolen tör nedsætte sit daglige Krav. Hvorvidt og hvorledes det oldnordiske Sprog kan optages i Skolens faste Læreplan, vil afhænge af dets Stilling ved Universitetet. Svensk har i de sidste Aar været henlagt til de danske Timer. I Mellemlclasserne ere deels nogle Læsestykker gjennemgaaede, med Oplysning om det Mærkeligste ved Udtale, Böininger og Ordenes Overgang, deels enkelte Digte lærte udenad; i de överste Classer er der ved given Leilighed oplæst Stykker ogsaa af svenske Forfattere, og der har aldrig viist sig Vanskelighed ved at følge med.

Under en anden Form tilbydes der Disciplene et frit Dannelsesmiddel i Skolens Bogsamling, der foruden Mor-skabsböger for de forskjellige Aldre indeholder Digterværker og lærerige Skrifter især af historisk og naturbeskrivende Indhold, deriblandt en Deel Billedværker; i Aarenes Löb er den stadig foröget og tæller for Tiden noget over 2700 Bind. For at gjöre den mere tilgjængelig blev der i 1846 udarbejdet en Fortegnelse, der næst Bogtitlerne,

fagviis ordnede, tillige giver korte Antydninger af Indholdet og fremhæver de læseværdigste Skrifter. Denne Fortegnelse er udgivet i Trykken; den anskaffes af Enhver, der indmelder sig i Bibliotheket, og sætter saaledes Laanerne, eller paa de Yngres Vegne Forældrene, istand til selv at vælge, hvad der kan tiltale dem. —

Efter hermed at have givet Oplysninger om vor Skoles fortsatte Udvikling nærmest som Underviisningsanstalt betragtet, skal jeg tillige omtale dens Samfundsliv, som er den Side af Skolernes indre Forhold, hvorved Forskjellen mellem at gaae i Skole og læse privat bliver mest iöinefaldende. Allerede Underviisningen har ikke ringe Eiendommeligheder: det større Discipeltal, som gjør en Skoletime livligere for Læreren, roligere for Disciplen, mindre rig paa nye Lærdomme, men mere frugtbar for de gamle, der jevnlig gjentages paa de forskjelligste Maader og indprentes ved Gjntagelsen; det større Timeantal, som her bliver overkommeligt, fordi den enkelte Times Byrde er deelt mellem saa Mange; den faste Classefordeling med dertil svarende faste Læreplan, som gjør, at en Skole aldrig lægger an paa eller kan lægge an paa at gaae op i Lærlingens aandelige Lyster, hvilket i og for sig var en ligesaa mislig Sag, som, hvad den heller ikke kan, at gjøre det umuligt for ham selv at föie dem. Men hvad der er Skolernes væsentligste Eiendommelighed, er det daglige Samliv mellem Disciple af forskjellig Evne og Aandsretning, Stand og Vilkaar, Character og Sindsbeskaffenhed. De personlige Iagttagelser, der paatrænge sig fra Morgen til Middag, ikke alene i den Classe, hvor man selv er hjemme, men jevnlig ogsaa udenfor den, de Erfaringer, man gjør om sig selv og Andre, hele den indbyrdes Opdragelse,

som uafbrudt gaaer for sig, giver Skolelivet et særegent Indhold som Forberedelse til det større, friere Samfundsliv, hvori Enhver skal söge sin Plads og bygge sin Fremtid. At Aanden og Tonen i en Skole nærmest afhænger af, hvem der samles til daglig Omgang, gjør det saameget vigtigere for den at have Öie med dem, knytte dem til sig og fremme den rette Vexelvirkning mellem dem og det Samfund, hvori de ere indlemmede. For saa vidt skeer Skoleopdragelsen ovenfra; men Selvopdragelsen og den indbyrdes Opdragelse er, som allerede i en Familie, det der skal fredes og hjælpes, ikke det der skal gjøres overflödigt.

Ved denne opdragende Virksomhed har Skolen sin Stötte i de Lærerkrafter, som efter frit Valg fra begge Sider have, hver i sit Fag, overtaget den fælleds Underviisning. Paa Bestyrerens Forhold til Lærerne og Alles enige Samvirken beroer Skolens Indflydelse paa Disciplene; deri ligger ogsaa dens vigtigste Eenhedsmiddel, og ethvert Baand, der knytter sig imellem Lærerne, binder ogsaa Disciplene sammen. Foruden de daglige Forespörgsler og Aftaler, som skee samtaleviis, og en og anden skriftlig Meddelse, ligger der et Forbindelsesmiddel i almindelige eller engere Lærermöder, og disse ere afholdte, saa ofte de fælleds Anliggender afgave Stof til Forhandling under denne Form. Dengang jeg overtog Skolen, kom Flere mig imöde med Önske om deslige Sammenkomster; da de ere holdte til ubestemte Tider, navnlig med en lang Afbrydelse i den Tid, da man var mæt af Forsamlinger, have de ikke savnet önskelig Deeltagelse. I min Bestyrelsestid er der ialt afholdt 51 Lærermöder, nemlig 14 almindelige, 19 engere angaaende Læreplanen i de forskjellige Fag, 18 engere angaaende de enkelte Classer og deres Disciple, tildeels med de aarlige

Vidnesbyrd om Disciplene som Grundlag. For de almindelige Lærermøder er der hentet Stof blandt Andet fra en Optegnelsesbog, hvori Lærerne have meddeelt Forslag og Bemærkninger, som kunde egne sig til fælleds Drøftelse. Nogle af Møderne have tjent til at forberede bestemte Foranstaltninger eller til at holde dem borte, andre have ved de gjensidige Udtalelser og Oplysninger, som de fremkaldte, ikke mindre opfyldt deres Hensigt. Da Forhandlingerne ere optegnede og siden omhyggelig udarbejdede, gjemmer Skolen i dem et Vidnesbyrd om Lærernes fælleds Virksomhed for at udvikle dens Grundsætninger.

Classeinddelingen, der samler Disciplene i mindre, sluttede Kredse, efter deres almindelige Modenhedstrin, er vistnok bedre skikket til at udvikle et personligt Samliv mellem Disciplene indbyrdes og tillige minde om, at Læreren Hverv ikke blot er at give Timer, end den „Faglæsning med fri Flytning,“ som bliver forsøgt i det nyere svenske Skolevæsen. Men idet Classe- og Fagsystemet krydses, idet Disciplene ere indordnede i Skolens Samfund som Disciple af en vis Classe, Lærerne derimod som Lærere i et vist Fag, kan der for saa vidt ikke indtræde det Samliv mellem Lærer og Disciple som i ældre Tider, da hver Classe havde sin Lærer eller Hörer, der læste alle Fag og alle Timer. En anden Vanskelighed ved Faglærersystemet, at det frister til en Styrkeprøve mellem de forskjellige Videnskaber, ved at stille dem jevnsideis hver for sig, har jeg i tidligere Programmer høvt Leilighed til at berøre. Imidlertid vil det ikke let falde Nogen ind at vende tilbage til et gennemført Classesystem, som fordrer, at en Lærer skal være alle Fag mægtig, sidde hele Dagen med de samme Disciple og ved Aarets Udgang tage Afsked fra dem for

at overgive dem til næste Classes Lærer, der ligeledes holder Skole for sig, om end i samme Bygning og under samme saakaldte Bestyrer. Anvendt paa den høiere Undervisning kjæmper dette System sin sidste Kamp i de ældre svenske Latinskoler. Men ligesom det ikke kan forlades, skjönt vel noget indskrænkes, i Almueskolerne, kan og bör det ogsaa i andre Skoler tilnærmelsesviis bevares i Smaaclasserne, hvor det personlige Forhold til Læreren og den indre Sammenhæng i Dannelsen er af fremtrædende Vigtighed. Her bliver derfor Fag- og Lærerfordelingen lempet efter dette Hensyn. I de övrige Classer er det nödvendigt, at have mange Fag og mange Lærere. At nu Læreren som oftest læser sit Fag med flere Classer, tjener i höi Grad til at bryde Adskillelsen mellem disse Skolens mindre Samfund, medens det paa sin Viis knytter ham til de Disciple, han saaledes følger i flere Aar, om end med faa ugentlige Timer. Men idet Skolen deler en Classe mellem mange Lærere og spreder Lærernes Opmærksomhed over flere Classer end denne, maa den paa anden Maade sikre sig et samlet Overblik over Classens Fremgang og Höldning og de enkelte Disciples særegne Tarv eller Vilkaar, forat ingen af dem skal blive dens Stifbarn. Derfor bliver for enhver Classe, undtagen den ældste, en af dens Lærere aarviis anmodet om at medvirke som „Classelærer“, efter de Grundsætninger, der ere udtalte i Programmet for 1843. Den aarlige Tilskrift, som efter forelöbig Aftale omsendes til Undertegning af de vedkommende Lærere, er af fölgende Indhold: „Ved jevnligt Eftersyn af Protokol, Gharacterböger og Læctiebog saavelsom de skriftlige Arbejder og leilighedviis under Deres Beröringer med Disciple.

og Lærere ville De søge nærmere Oplysning om Classen og dens enkelte Disciple og ved Raad, Opmuntring, Paa-mindelse stræbe at skaffe Skolens Bestræbelser Indgang. De ville tillige iagttage Virkningerne af vor Skoles Vedtægter og givne Vilkaar samt hvad deraf der kunde trænge til Forbedring; Deres Meddelelser herom skulle altid være mig kjærkomne. Hvad Underviisningen angaaer, beder jeg Dem blandt Andet henvende Opmærksomhed paa Skolearbeidernes ligelige Fordeling mellem alle Ugens Dage og paa Disciplenes Flid og Fremgang i det Halvaar, de gaae til Præsten, ligesom jeg navnlig anbefaler Dem de nyoptagne Disciple, at de snart kunne finde sig tilrette i Classeh. Fremfor Alt ville De medvirke til at fremme Skolens sædelige Formaal, bilægge de mulige Forstemninger og overhoved befordre Samfundsfølelsen og styrke den gode Aand.“ — Det vil let sees, at det Samme maa være en Gjenstand for alle Lærernes saavel som Forstanderens daglige Virksomhed. Men uagtet Classelærernes Medvirkning aldrig har været udvortes fremtrædende og derfor heller ikke givet Anledning til Misforstaaelser, har den sikkert ikke været uden Betydning.

Foruden til de daglige Arbeider samles Skolen til enkelte fælleds Forlystelser i Aarets Løb, Skolebal i Forening med fordums Disciple, Fastelavnsspøg og efter en gammel Skik, som i en Deel Aar var gaaet ind, almindelig Skovtour, alt med tilhørende Digtninger, Marionetspil o. d. Som de korte Ophold mellem hver Skoletime, naar Classerne opløses, give disse hele Dage eller Nætter paa deres egen Maade Anledning til gjensidigt Kjendskab og Forstaaelse.

Ved Skolens ydre Stilling er der i 1845 skeet den Forandring, at det daværende danske Cancelli, efter min derom indgivne Forestilling, har erkjendt den forhenværende „Direction for Borgerdydskolen paa Christianshavn“ for endelig opløst, saaat Skolen nu er, hvad den factisk længe havde været, en fuldkommen privat Skole. —

Skolens Ordning og indre Tilstand har jeg søgt at udtrykke i følgende Grundbestemmelser :

„1. Borgerdydskolen paa Christianshavn er en privat Skole, som ledes af Forstanderen, under det almindelige Tilsyn af Ministeriet for Kirke og Underviisning.

Skolens Formaal er at meddele Disciplene den Almeendannelse, som er en Forudsætning for høiere videnskabelig eller praktisk Fagdannelse, og at fremme deres personlige Udvikling ved at indlemme dem i Skolens og den enkelte Classes Samfund.

2. Skolen har en studerende Afdeling og en Realafdeling, med fælleds Underclasser. Afgangsclassen i begge Afdelinger er toaarig, de øvrige Classer eetaarige.

Efter den tilsigtede Dannelses Omfang og Retning saavel som Classernes Modenhedstrin gaaer Underviisningen ud paa at vække den aandelige Sands ved at indprente en grundig, klar og frugtbar Kundskab og en tilsvarende Færdighed i Anvendelsen deraf. Tillige bliver der sørget for Legemets Udvikling og Friskhed.

Lærerne søge at skaffe deres Fag Indgang ved en lærerig og tiltalende Underviisning fremfor ved Tvangs- eller Pirringsmidler. Deres Optegnelser om enhver Discipels Flid og Fremgang i de Fag, hvori han bliver prøvet, meddeles til Underretning i Hjemmet.

Aarlig afholdes en offentlig Pröve. Opflytningen i ny Classe afgjöres af Skolens Forstander, som derved tager Hensyn til Aarsprövens Udfald og Lærernes aarlig afgivne Vidnesbyrd.

For de Disciple, der have bestaaet den forordnede Afgangspröve for udvidede lærde Skoler eller en lignende offentlig Modenhedspröve for Skolens Realafdeling, udstedes et Afgangsbrev, som indeholder Skolens Vidnesbyrd om deres Modenhed.

3. I Forening med Skolens Forstander ville Lærerne ved en frisindet, ligefrem Behandling stræbe at fremkalde den Aabenhed, Velvillie og Tillid, som er en Betingelse for Skolens Virksomhed i sædelig Retning. Hertil bidrager ogsaa Lærernes Deeltagelse i Skolens Samliv udenfor Underviisningstimerne.

Hver Classe har sin Classelærer, der er særlig opfordret til at komme Disciplene imöde, veilede Ordensduxen saavel som enhver af dem til en rigtig Opfattelse af deres Forhold til Skolen, hjælpe de Nyoptagne tilrette, paasee en jevn Fordeling af de daglige Arbejder og saaledes virke til at skaffe Skolens Bestræbelser Fremgang.

Ligesom Lærerne vaage over god Orden, hver i sine Timer, saalænge Classen er samlet, medvirke de paa Skolens Vegne til det fornödne Tilsyn, overalt hvor de ere tilstede.

Det Middel, der fra Lærernes Side anvendes mod Forsømmelser eller Uordener, er, næst personlig Paamindelse, en skriftlig Anke, som forevises Skolens Forstander for med hans Paategning at indføres blandt Meddelelserne til Hjemmet. Af ham afgjöres, om nogen yderligere Skolestraf bliver at anvende.

Leilighedsviis indbydes Lærerne til almindelige eller engere Möder, hvor det Nærmere om Læreplan og Skoleorden bliver overveiet.“

Som i det Foregaaende omtalt vil Modenhedspröven for Skolens Realafdeling blive afholdt fra næste Aar, samtidig med Afgangspröven for den studerende Afdeling, hvis første Deel netop holdes første Gang i 1852, og samtidig med Aarspröven. Den er beregnet paa det Maal af Kundskaber og Færdigheder, som meddeles i Realclasserne, hvor igjen Underviisningens Indhold og Omfang er afpasset efter det borgerlige Livs almindelige Krav og den sædvanlige Udgangsalder af omtrent 16 Aar. Överste Realclassen, hvor denne Underviisning sluttet, er ligesom överste studerende Classen altid toaarig, deels fordi Classens Holdning derved bliver mindre afhængig af de forskjellige Aaringer, deels fordi den fælleds Underviisning hos det yngre Hold fremkaldet en vækkende Fölelse af hvad der staaer tilbage, hos det ældre Hold en opmuntrende Fölelse af hvad der er naaet, og fordi navnlig det andet Aar, ved at fordre mindre Fremgang i det Ubekjendte, giver bedre Ro til at modnes i det Bekjendte. At samle, afrunde, modne Kundskaben er det særegne Maal for en Afgangsgang; at den er toaarig, gör Overgangen til den vanskeligere og det første Aar strengere, men det andet Aar saameget frugtbarere for Uddannelsen, naar Evne og Flid ikke mangle. Erfaring har stadig bestyrket mig i disse Betragtninger. At den forestaaende Modenhedspröve vil virke gavnligere paa Classen,

jo Flere der ere bestemte til at underkaste sig den, er en Selvfølge; men det er ikke mindre paa de Enkeltes end paa Classens Vegne at jeg herved opfordrer de Forældre, som betroe os deres Sønners Realunderviisning, til at skaffe sig selv den Sikkerhed, Disciplene den Tilskyndelse og Skolen den Støtte, som en afsluttende Prøve tilbyder.

Da Underviisningen skal være endt og samlet i 16 Aars Alderen og Prøven ikke mindre være en Modenheds- end en Kundskabs- og Færdighedsprøve, holdes denne Prøve for Realdisciplene, skriftlig og mundtlig, med følgende Fordringer:

1. Dansk, skriftlig: a. Afhandling over et opgivet Emne, som ligger indenfor den Forestillingskreds, Skolen og Livet kan have klaret; b. Gjengivelse af en Fortælling eller et Digt, som er forelæst. Ved Bedømmelsen tages Hensyn saavel til Indhold og Fremstilling som til sprogrigtigt Udtryk, Retskrivning og skjønnsom Brug af Skilletegn.

2. Tydsk } mundtlig: Oplæsning, Oversættelse og
3. Engelsk } Tydning, deels i de Læsestykker, som ere
4. Fransk } gjennemgaaede paa Skolen, hvoraf i hvert Sprog opgives omtrent 150 Sider, deels i en Bog af almindeligt Indhold, som ikke er læst; ved Tydningen prøves Kjendskab til Formlæren og det Vigtigste af Ordföiningslæren; skriftlig: i Tydsk og Engelsk en Stiil; i Fransk en Dictat, som först bliver oplæst og oversat i Sammenhæng.

5. Historie, mundtlig: Kundskab om Verdenshistoriens Gang og de deri fremtrædende Begivenheder og Tilstande; udförligere Kundskab i Fædrelandshistorie.

6. Geographi, mundtlig: Kundskab om Verdens-

delenes og de enkelte Landes physiske og politiske Forhold.

7. **Mathematik**, mundtlig: Plangeometri; i Arithmetik: de fire Regningsarter i hele og brudne Tal (Decimalbrök), Primtallenes Theori, Potenser og Rodstörrelser, Proportionslæren og dens Anvendelse paa Regula de tri, Ligninger af 1ste Grad; skriftlig: Anvendelse af det Ovenanførte i flere forskjellige Opgaver.

8. **Regning**, skriftlig: de fire Regningsarter og Regula de tri i hele og brudne Tal, Handelsregning i dens vigtigste Anvendelser.

9. **Naturlære**, mundtlig: Grundtrækkene af Naturlæren, især dens mekaniske Deel.

10. **Tegning**: geometrisk Tegning; Frihaandstegning efter fritstaaende Gjenstande.

11. **Skrivning**: dansk og latinsk Pröveskrift; ved Bedømmelsen tages de indgivne skriftlige Arbejder i Betragtning, med Hensyn til Haandskrift og ordentlig Behandling.

Den Characterberegning, som nylig er indført for de udvidede lærde Skoler, lader Characterernes Værdi aftage ovenfra efter en geometrisk Progression, saaledes at $ug. = 8$, $mg. = 7$, $g. = 5$, $tg. = 1$, $mdl. = \div 7$, $slet = \div 23$; der er altsaa fire Gange saa stor Afstand mellem $g.$ og $tg.$ som mellem $ug.$ og $mg.$; at have $mdl.$ i eet Fag og $ug.$ i alle de andre, bliver det Samme som at have $g.$ i det ene og $mg.$ i de övrige, osv. Den samme Beregning var allerede opstillet i den „provisoriske Plan,“ og i Anmeldelsen deraf har jeg ikke undladt at gjøre opmærksom paa dens Misligheder; men dette Punkt er ikke blandt dem, der ere blevne forandrede. „Hvad der gjör denne Ansættelse af Characterernes Værdi saa betænkelig,

er, at den fremhæver Alsidighed paa Dygtigheds Bekostning, at den strengt afviser Ukyndighed i noget af de tretten Underviisningsfag, uden at gjøre synderlig Forskjel paa den jevne og den udmærkede Indsigt, at den kortsagt hylder Middelmaadighedens Valgsprog: aliquid in omnibus. Vistnok tør Skolen ikke være saa frisindet, at den tillader Disciplene at forsømme eet Lærefag imod at dyrke et andet saameget flittigere; det er derfor rigtigt at give de ned-sættende Characterer forhøiet Vægt. Men ligesaa lidt bør den miskjende Betydningen af at have gjort fortrinlig Fremgang, om end kun i enkelte Fag, især naar det gjælder om „Modenhed og videnskabelig Dannelse,“ der hos de Allerfleste netop udvikles ved Hjælp af de Fag, til hvilke naturlig Lyst og Anlæg eller en begavet Lærers Paavirkning stille dem i inderligst Forhold, men derfor ogsaa er meer eller mindre bunden til samme Yndlingsfag og her maa opsøges og anerkjendes. Begge disse Sandheder høre til de vigtigere, og en Skole maa nødig glemme den sidste over den første. I Characterberegningen kan man udpræge dem ved at gjøre Godt til Udgangspunkt og lade de to høiere Characterer stige med voxende Mellemlum, de tre lavere Characterer synke med større, stærkt voxende Mellemlum.“ (Om den provisor. Underviisningsplan S. 42) Efter den her angivne Grundsætning, men forøvrigt i en vis Overensstemmelse med Beregningen for de lærde Skolers Afgangsprøve, vil ved Realprøven ug. blive regnet = 11, mg. = 6, g. = 2, tg. = ÷ 4, mdl. = ÷ 18 og slet = ÷ 44*^o). Da Udarbeidelsen i Modersmaalet nær-

*) Nogle Exempler ville anskueliggjøre Characterernes indbyrdes Forhold. 4 ug. + 1 slet = 3 mg. + 1 mdl. = 2 g. + 1 tg.; 2 ug. + 1 tg. = 3 mg.; 2 ug. + 3 tg. = 5 g.;

mest betegner det almindelige Modenhedstrin, og da Pröven i Mathematik omfatter Arithmetik og Geometri, er Characteren for Dansk saavel som for Mathematik ansat til at gjælde en halv Gang mere end Characteren for de andre enkelte Fag; Hovedcharacteren for de 11 Fag maa derfor beregnes, som om der var givet 12 Characterer. Til 1ste Character med Udmærkelse fordres idetmindste en Sum lig 6 ug. + 6 mg., til 1ste Character en Sum lig 7 mg. + 5 g., til anden Character en Sum lig 8 g. + 4 tg., til 3die Character en Sum lig 4 g. + 8 tg.; den der ikke har opnaaet idetmindste 3die Character, har ikke bestaaet Pröven.

De Bestemmelser, hvorefter Afgangspröven for Skolens studerende Afdeling bliver at afholde, indholdes i Ministeriets tvende Bekjendtgjorelser af 13de Mai 1850. Hvad navnlig de fire Fag angaaer, der blive Gjenstand for Prövens förste Deel, hedder det i § 4 af Bekjendtgjorelsen „angaaende en Underviisningsplan m. m.“ om Tydsk, at „Disciplene maae have opnaaet Færdighed i at oversætte fra Tydsk, kunne uden grove Feil udtrykke sig skriftligt i Sproget med Benyttelse af det Almindeligste af Ordforraadet og være bekjendte med det Væsentligste af den tydske Litteratur Historie;“ „Fransk maa læres saaledes, at en almindelig prosaisk fransk Forfatter uden Vanskelighed forstaaes og oversættes;“ om Geographi: „den politiske Geographi sættes i Forbindelse med Fremstillingen af de naturlige Forhold;“ om Naturhistorie: „Underviisningen i dette Fag

4 ug. + 5 g. = 9 mg.; 4 ug. + 1 mdl. = 4 mg. + 1 g.;
 8 ug. + 1 slet = 8 mg. + 1 tg.; 3 mg. + 2 tg. = 5 g.;
 5 mg. + 1 mdl. = 6 g.; 10 mg. + 1 slet = 10 g. + 1 tg.;
 7 g. + 3 mdl. = 10 tg., osv.

bör, mindre gaae ud paa en Fremstilling af Slægter og Arter eller detaillerede Beskrivelser, end paa en Udsigt over Mineraliernes, Planternes og Dyrenes Væsen og characteristiske Udviklingsformer i Hovedgrupper, oplyst ved Slægter og Arter som Exempler og anskueliggjort ved Kundskab til de vigtigste indenlandske Mineralier, Planter og Dyr.“ I § 11 hedder det om Afgangspröven: „I Tydsk aflægges dobbelt Pröve, nemlig: a. skriftlig ved en let tydsk Stiil og b. mundtlig ved Oversættelse af Steder i to ikke læste tydske Forfattere, en prosaisk og en poetisk. Fransk er alene Gjenstand for mundtlig Pröve, som bestaaer i Oversættelse af to Steder i franske ikke læste Forfattere. I Geographi og Naturhistorie anstilles alene mundtlig Examination.“ Afgangsprövens förste Deel vil her i Skolen blive holdt aarlig fra Juli 1852, dens anden Deel fra Juli 1854.

Enkelte Forandringer i Læreplanen följede meer eller mindre ligefrem af Skolens nye Stilling som udvidet Skole. De gamle Sprog, som faae et Aars Tillæg paa det överste Trin, ville herefter indtræde et Aar senere, Latin i III B, Græsk i II B. Derved bliver der paa Mellemttrinnet Plads for Engelsk som almindeligt Fag, og hvad her er begyndt, kan da siden fortsættes frivillig; om det ved Afgangspröven var tilladt at give Engelsk op som Sidefag til Tydsk og Fransk og med passende Indflydelse paa de to Characterer for nyere Sprog, vilde dette svare til en Culturbevægelse, der for os Danske er ligesaa lovende i aandelig som i materiel Henseende. I Historie, Religion og de övrige Fag, som Skolens Udvidelse kommer tilgode, vil der ikke blive lagt Vind paa at foröge den udtogsmæssige Kundskab enten om Kjendsgjærninger eller om Domme og Betragtninger

over dem. Hvad jeg i det Sted ønsker med Lærernes Bistand at fremhæve, er visse enkelte Dele af Kundskabsstoffet i dets oprindelige Fylde, efter de Grundsætninger, jeg har søgt at gjøre gjældende navnlig i Afhandlingen „Om den rette Grundighed“. At Skolen følger sine Disciple til et höiere Alders- og Modenhedstrin, og at den Lærer, der prøver dem ved Afgangen, ikke, som den fremmede Examinator, behøver at holde sig udelukkende til sit Fags Almindeligheder, vil paa forskjellig Maade være til Fremme for en frugtbar Underviisning.

Skoleefterretninger.

JULI 1851.

Ved den nye Fordeling blev iaar 1ste studerende Classe paa Grund af Antallet deelt i tre særskilte og sideordnede Classer, alle toaarige (kun i Hebraisk, Græsk for Hebraisk og Geometri skilles Ældre og Yngre). 3 R. blev, ligesom ifjor, deelt i to, ligeledes særskilte og sideordnede Ectaarsclasser (kun i de fire Latintimer og de samtidige Timer i Engelsk og Tegning skilles Studerende og Realdisciple). III stud. A saavel som III stud. B bleve halv deelte.

I 1ste Realclassse, der ligesom 1ste studerende Classe er toaarig, fik de Ældre og de Yngre særskilte Timer i Mathematik, da de i dette Fag ikke kunne følges ad, og da Timernes Deling mellem to Hold har været en Afvigelse fra den Grundsætning, der forresten er gennemført i Skolen.

Ved Siden af hvad der i fremmede Sprog er gennemgaaet lectieviis, er der mere end hidtil lagt an paa, navnlig i Tydsk og Engelsk i 1ste Realclassse og i Tydsk i 2den Realclassse, at læse en Deel udenom efter frit Valg og paa egen Haand. Visse Timer anvendtes til Pröve og Veiledning i hvad Enhver saaledes opgav, og det Hele eller en Deel deraf kan atter opgives til Aarspröven.

Ligesom Naturhistorie nu er indført i de studerende Classer indtil den næstøverste, er Skolens naturhistoriske Samling stadig forøget, især ved Indkjøb af zoologiske Gjenstande; der er nu ogsaa forfattet en Fortegnelse over den.

Underviisningstiden, der i Forberedelsesclassen var 4 Timer daglig, men i de øvrige Classer 6 Timer, har siden Nytaar i 6te og 5te Realclassse været indskrænket til 5 Timer om Dagen, ligesom det af flere Grunde er fundet rigtigt at nedsætte Skolebetalingen i disse yngste Classer. I 6te Realclassse ophørte ved samme Leilighed Underviisningen i Tydsk, hvilket Fag gjorde Overgangen fra Forberedelsesclassen vanskelig uden at give tilsvarende Udbytte. Listen over Lærefagenes nuværende Fordeling vil vise, hvorledes Fagfordelingen forøvrigt er lempet efter det formindskede Timeantal.

Da der i visse Fag, som Gymnastik og Sang i de lavere Classer, maa kunne udrettes mere med to halve Timer end med een heel, forsaavidt deslige Övelser kunne drives livligere og mere uafbrudt, naar det kun er for en halv Time ad Gangen, og som Afvexling i de stille Arbejder gjøre mere Nytte, jo flere Gange om Ugen de indtræde, er der i de nævnte Fag og Classer og andre, som staae under lignende Forhold, gjort Forsög med halve Timer. Dette kan finde Anvendelse paa Fag, som ved eensformigt Indhold eller ved særligt Krav paa Opmærksomheden have noget Trættende for yngre Disciple, men navnlig hvor hele Classen skal være i samtidig Virksomhed og kan komme i Gang uden Ophold. At de fleste Fag kræve en heel Time ad Gangen, behøver neppe at tilføies.

For at skjærpe Tilsynet med en ordentlig Behandling

af de skriftlige Arbejder, som ikke fortjene mindre Opmærksomhed end de særegne Övelser i Skjönskrift, har det siden Nytaar været en Aftale, at Skrivelæreren eller Classelæreren, istedetfor som hidtil maanedlig, herefter hver Uge efterseer Classens skriftlige Arbejder og giver en Character for Skrift og Orden, ligesom den Lærer, til hvem slige Arbejder udföres, ogsaa fra sin Side paaseer deres takkelige Udstyrelse.

Under 26de Mai d. A. har jeg, i Henhold til § 4 af Bekjendtgjörelsen „angaaende Ophævelsen af Examen Artium m. m.“, ansögt Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsen om „for min Bestyrelsestid at blive bemyndiget til at afholde Afgangspröve for Skolens (studerende) Disciple med samme Virkning som de offentlige lærde Skoler, imod at opfylde de i de fölgende Paragrapher for at forebygge Misbrug og Mistillid fastsatte Betingelser.“ Denne Bemyndigelse er mig meddeelt under 11te Juni 1851. I Overensstemmelse hermed vil Skolen næste Aar, foruden at dimittere til Universitets sidste Examen Artium, selv afholde første Deel af Afgangspröven (i Geographi, Naturhistorie, Tydsk og Fransk), hvorefter den nye Afgangsklasse træder i i Virksomhed.

I Anledning af Skolens saaledes forestaaende Udvidelse og de Forandringer, som ville blive satte i Forbindelse dermed, er der i det sidste Halvaar holdt en Række af Lærermöder, först, til Indledning, et almindeligt Lærermöde, dernæst et Classelærermöde og derefter engere Möder, nemlig af Lærerne i överste og næstöverste Realclasser, Lærerne i överste og næstöverste studerende Klasse, Lærerne i de nedre Realclasser, Sproglærerne, Lærerne i Dansk, Religion, Historie og Geographi, Lærerne

i **Mathematik** og **Naturvidenskaber**. Paa disse Möder gennemgik vi foreløbig de ledende Grundsætninger ved Forandringen, Fordringerne ved en paatænkt Afgangsprøve for Skolens Realafdeling, Maalet for Underviisningen i de forskjellige Fag og Classer. Iværksættelsen heraf vil være Gjenstand for de følgende Aars Skoleefterretninger.

Statistiske Meddelelser.

Sidste Gang afgik til Universitetet:

- 1) J. Nicolai A. Madvig, en Søn af Cultusministeren Hr. Prof. Madvig. Hovedch. *laudabilis*.
- 2) F. Vilhelm Munch, en Søn af afg. Viinhandler Munch her af Staden. Hovedch. *laudabilis*.
- 3) Haagen I. Larpent, en Søn af afg. Dr. med. Larpent. Hovedch. *laudabilis*.
- 4) J. Andreas Trane, en Søn af Hr. Hofskomager Trane her i Staden. Hovedch. *laudabilis*.
- 5) Johan L. Richardt, en Søn af Hr. Mægler Richardt her i Staden. Hovedch. *laudabilis*.
- 6) Frederik V. A. Meinert, en Søn af Hr. Raadmand, Grosserer Meinert her i Staden. Hovedch. *laudabilis*.
- 7) C. Emil Exner, en Søn af Hr. Hoboist Dbm. Exner. Hovedch. *laudabilis*.
- 8) Astley P. C. v. Bretton, en Søn af afg. Dr. v. Bretton, Læge paa St. Thomas. Hovedch. *laudabilis*.
- 9) Theodor C. Müllertz, en Søn af Hr. Overlæge Dr. Müllertz her i Staden. Hovedch. *laud illaud*.
- 10) Christian W. Bruun, en Søn af Hr. Artillericapitain v. Bruun. Hovedch. *laudabilis*.

- 11) Viggo Drewsen, en Søn af Hr. Justitsraad Drewsen her i Staden. Hovedch. *haud illaud.*
- 12) Hans J. Muus, en Søn af Hr. Proprietær Muus til Sörup i Sjælland. Hovedch. *laudabilis.*
- 13) Georg Bølle, en Søn af afg. Proprietær Bølle til Vintersborg paa Lolland. Hovedch. *haud illaud.*

Følgende ere i dette Skoleaar udgaaede af 1ste Real-
klasse efter at have bestaaet Aarsprøve i Classen:

- 1) Sigvard Hasselbalch, en Søn af Hr. Proprietær Hasselbalch. Hovedch. *udmærket godt?*
- 2) Bartholomæus Hasselbalch, Broder til den Fornævnte. Hovedch. *meget godt* ×
- 3) Andreas Lunde, en Søn af Hr. Jernstøber Lunde her i Staden. Hovedch. *meget godt?*
- 4) Nicolai Brodtkorb, en Søn af Hr. Kjøbmand Brodtkorb i Vardö. Hovedch. *godt.*
- 5) Ferdinand Knudsen, en Søn af Hr. Handelsagent Knudsen her i Staden. Hovedch. *godt.*
- 6) Viggo Fogh, en Søn af Hr. Forvalter Fogh ved den grønlandske Handel. Hovedch. *godt?*

Med Hovedcharakter under Godt afgik:

Edvard Wulff, Vilhelm Gyllich, James Finlay, Sigismund Boye.

Uden at have tilbragt et heelt Skoleaar i 1ste Real-
klasse og altsaa uden at have underkastet sig nogen Aars-
prøve der, udgik i Löbet af indeværende Skoleaar: Vil-
liam Groot, Victor Rasmussen, Vilhelm Sören-
sen, Christian Keller.

Skolens Disciple ere iaar 291 (ifjor 313), nemlig 172 Studerende og 119 Realdisciple.

De ere fordeelte i følgende 15 (17) Classer:

1ste studerende	Classe	a	har	15	Disciple	}	*)
—	—	b	—	17	—		
—	—	c	—	17	—	}	**)
2den	—	A	—	21	—		
—	—	B	—	22	—	}	**)
3die	—	A α	—	17	—		
—	—	A β	—	15	—		
—	—	B α'	—	14	—	}	**)
—	—	B β	—	12	—		
1ste Realclasse	—	—	—	13	—	}	***)
2den	—	—	—	17	—		
3die	—	a	—	21	—		
—	—	b	—	21	—		
4de	—	—	—	24	—		
5te	—	—	—	19	—		
6te	—	—	—	15	—		
Forberedelsesclassen	—	—	—	11	—		

I efterstaaende Liste over Lærefagenes Fordeling er Hovedsummen af Timerne i hvert Fag ikke allevegne lig Summen af de for de enkelte Classer anførte Timer, da den tillige maa beregnes efter den meer eller mindre adskilte Underviisning i de deelte Classer, forat det virkelige Timeantal kan blive angivet.

*) Sideordnede, men fuldstændig adskilte.

***) I visse Timer forenede.

***) Sideordnede, men fuldstændig adskilte. Af de ialt 42 Disciple læse de 22 Latin, de 20 Engelsk.

Lærefagernes nuværende Fordeling.

Studerende Classer.	I a	I b	I c	II A.	II B.	III A.	III B.	Timer ialt.
						α β	α β	
Latin	11	11	11	11	9	10	9	74
Græsk	5	5	5	5	5	5	..	32
Hebraisk	2	2	4
Dansk	2	2	2	2	2	2	3	15
Tydsk	1	1	1	2	2	2	2	12
Fransk	2	2	2	2	2	2	3	16
Religion og Bibelhistorie	3	3	3	2	2	3	3	21
Historie	3	3	3	3	3	2	3	22
Geographi	2	2	2	2	2	2	2	14
Mathematik og Regning.	5	5	5	5	5	3	4	38
Naturhistorie.....	2	2	2	2	12
Tegning.....	1	2
Skrivning	1	2	6
Gymnastik og Svømning.	2	2	2	6
	36	36	36	36	36	36	36	274

Realclasser.	1R.	2R.	3R.	3R.	4R.	5R.	6R.	Forb.	Timer ialt.
			a	b					
Dansk	3	3	4	4	8	8	8	8	46
Tydsk.....	4	4	5	5	4	3	25
Fransk	3	3	3	3	4	16
Engelsk	4	3	$\binom{3}{0}$	$\binom{3}{0}$	10
Religion og Bibelhistorie	2	2	2	2	3	2	3	..	16
Historie	2	3	3	3	11
Geographi	2	2	2	2	2	2	3	..	15
Mathematik og Regning	8	7	4	4	4	4	5	6	39
Naturhistorie.....	2	2	2	2	8
Naturlære.....	2	2	4
Musiklære og Sang	2	2	1	1	2	2	8
Tegning.....	2	2	$\binom{2}{1}$	$\binom{2}{1}$	2	2	2	..	13
Skrivning.....	3	3	2	2	4	4	5	6	24
Gymnastik og Svømning	1	2	2	2	2	2	2	2	13
Latin	$\binom{0}{4}$	$\binom{0}{4}$	4
	36	36	36	36	36	30	30	24	252

Skolens Lærere.

- M. Hammerich, Mag. art. og Cand. theol., Forstander for Skolen siden 12te Dec. 1842; Lærer i Latin i næstøverste Classe 1831 og 33; underviser överste studerende Classe i Dansk siden August 1841 og i Latin siden Dec. 1842, överste Realclasse i Dansk siden April 1844; har 11 Timer ugentlig.
- Hr. C. Svenningsen, Cand. phil., Inspecteur ved Skolen siden 1ste August 1832, Lærer siden Foraaret 1824, underviser i Mathematik i 1ste studerende og II A, i Latin i III B; har 29 Timer ugentlig.
- Hr. N. U. Krossing, Cand. phil., Cantor i Citadellet, Lærer siden 1ste October 1828, underviser 24 Timer ugentlig 3die Realcl. a og b, 4de og 6te Realcl. i Dansk.
- Hr. O. C. Borch, Cand. phil. Lærer siden August 1830, underviser i Fransk gennem alle Classer og har saaledes 32 Timer ugentlig.
- Hr. Leopold H. S. Jörgensen, Cand. phil., Lærer siden Marts 1832, underviser 25 Timer ugentlig 5te Realclasse i Dansk og Tydsk, samt III B, 3die, 4de og 5te Realclasse i Naturhistorie.
- Hr. C. F. Funch, Cand. phil., Lærer siden Mai 1834, underviser II B og III A i Latin, samt 1ste studerende Classe i Hebraisk, 25 Timer ugentlig.
- Hr. P. W. Raasch, Handelsbogholder, Lærer siden Novbr. 1834, underviser 18 Timer ugentlig 1ste, 2den, begge 3die og 4de Realcl. i Regning.
- Hr. Fredr. D. Jörgensen, Cand. theol., Lærer siden Mai 1835, underviser 18 Timer ugentlig i Skrivning

3die studerende Classe A og B og Realclasserne fra 3die til 5te.

Hr. Hans P. L. Petersen, Cand. theol., Lærer siden August 1840, underviser 28 Timer ugentlig gennem alle studerende Classer, undtagen II B og III B, og Realclasserne indtil 4de, i Tydsk, samt 4de Realcl. i Religion.

Hr. C. P. N. Fistaine, Mag. art., Lærer siden April 1841, underviser 10 Timer ugentlig 1ste, 2den og begge 3die Realclasser i Engelsk.

Hr. Vilh. Lund, Cand. phil., Lærer siden August 1841, underviser 32 Timer ugentlig begge 3die Realclasser, 5te og 6te Realclasse i Tegning, 5te og 6te ogsaa i Geographi, 1ste og 2den Realclasse, 6te og Forberedelsesclassen i Skrivning og den sidste tillige i Dansk.

Hr. C. Berg, Philol. cand., Overlærer ved Metropolitan-skolen, Lærer siden October 1842, underviser 10 Timer ugentlig 1ste studerende Classe a og c i Græsk.

Hr. Rudolf Möller, Philol. cand., Lærer siden April 1843, underviser 25 Timer ugentlig første studerende Classe a og II A i Latin, samt II B i Græsk.

Hr. C. C. Brix, Cand. theol., Lærer siden August 1843, underviser 10 Timer ugentlig første studerende Classe a og c i Historie og Geographi. Da han de sidste Maaneder har været udenlands, har Hr. A. Ingerslev, Cand. theol., midlertidig overtaget hans Timer.

Hr. Carl Tolstrup, Cand. theol., Lærer siden Febr. 1845, deeltager i Inspectionen siden Octbr. 1848, underviser alle studerende Classer og af Realclasserne 1ste, 2den, 3die a og b i Religion, desuden II A,

- II B. og 2den Realclasse i Dansk; har 36 Timer ugentlig.
- Hr. I. N. G. Forchhammer, Philol. cand., Lærer fra August 1845, underviser 16 Timer ugentlig 1ste studerende Cl. c i Latin og 1ste st. Cl. b i Græsk.
- Hr. Theod. Dall, Cand. juris, Lærer siden August 1846, underviser 5te, 6te Realclasse og Forberedelsesclassen 12 Timer ugentlig i Regning.
- Hr. I. H. Spur, Cand. theol., Lærer siden August 1846, underviser 8 Timer ugentlig 5te og 6te Realclasse i Religion og Bibelhistorie, samt 3die Realclasse a i Historie.
- Hr. H. E. Söeborg, Stud. theol., Lærer siden August 1846, Bibliothekar ved Skolens Bogsamling, underviser 7 Timer ugentlig III A og B i Dansk.
- Hr. Chr. Bull, Cand. phil., Lærer siden August 1847, underviser 8 Timer ugentlig 4de, 5te, 6te Realclasse og Forberedelsesclassen i Sang, samt begge 3die Realcl. i Musyklære.
- Hr. K. H. Schow, Cand. phil., Lærer siden Marts 1848, underviser 2den studerende Classe B i Tydsk, 3die studerende Classe B i Historie og Geographi, 1ste og 2den Realclasse i Mathematik og Naturlære, 2den studerende Classe B, III A og III B α i Mathematik og Regning; har 36 Timer ugentlig.
- Hr. Chr. Plesner, Cand. phil., Lærer siden August 1848, underviser i 29 ugentlige Timer 1ste, 2den Realclasse og 3die Realcl. b samt 2den studerende Classe B og III A i Historie og Geographi, 3die Realclasse a og 4de Realclasse i Geographi.

Hr. Carl Borries, Philol. cand., Lærer fra October 1848, underviser 16 Timer ugentlig II A i Græsk og 1ste st. Cl. b i Latin.

Hr. Jens Jörgensen, Cand. phil., Lærer siden Octbr. 1848, underviser 11 Timer ugentlig III B og 4de Realcl. i Tydsk, samt III B β tillige i Regning.

Hr. H. V. Hattesen, Philol. stud., Lærer siden Januar 1849, læser Latin i 3die Realclasserne, Græsk i 3die studerende Classe A; har 11 Timer ugentlig.

Hr. Sofus Nissen, Stud. juris, Lærer siden Mai 1849, læser 10 Timer ugentlig Historie og Geographi med 1 st. Cl. b. og II A.

Hr. C. L. Petersen, Elev af Kunstacademiet, Lærer siden Februar 1851, underviser i 8 Timer ugentlig III B, 1ste, 2den og 4de Realcl. i Tegning.

Hr. D. Bölling, Stud. med. & chir., Lærer siden Juni 1851, underviser 8 Timer ugentlig II A, II B og III A i Naturhistorie.

Underviisning i Gymnastik og Svømning, 19 Timer om Ugen, meddeles af Hr. Scheer.

Næste Aar bruges følgende Lærebøger.

Forberedelsesclassen.

Hjorts danske Börneven (5te Udg.)

6te Realclassen.

Hjorts d. Börneven (5te Udg.) Krossings poetiske Læseb. 1ste Deel. Sammes Opgaver til Övelse i Stiil (2den Udg.) Balslevs Bibelhistorie. Hagens hist. Psalmer. G. A. Müllers Begyndelsesgrunde i Geogr. Et Atlas.

A n m. Da Atlas, her og i de övrige Classer, skal medbringes hver Geographitime, maa det, for at være mindre uhandeligt, helst indbindes paa Fals.

5te Realclassen.

Hjorts d. Börneven (4de eller 5te Udg.) Krossings poetiske Læsebog 1ste Deel. Hallagers tyske Læsebog fra 1840. Luthers lille Katechismus. Balslevs Bibelhistorie. Hagens hist. Psalmer. G. A. Müllers Begyndelsesgrunde i Geogr. Et Atlas. Krarup-Hansens Skildringer af Pattedyr. Fr. Jörgensens Forskrifter (til Hjemmeskrivning). Helsteds Tegnebog 1ste Hefte.

4de Realclassen.

Borgens og Rungs danske Læseb., 2det Kursus. Krossings poet. Læsebog 1ste Deel. Sammes Opgaver til Övelse i Stiil (2den Udg.) Hallagers tyske Læsebog fra 1840. Borrings Manuel de langue française (4de Udg.). Balslevs Bibelhist. Balles Lærebog. Munthes Geogr. ved Velschow (Udg. 1850). Et Atlas. Kröyers mindre Naturhistorie. C. Bulls kortfattede Musicklære. Helsteds Tegnebog 6te Hefte.

3die Realclassen.

Funchs danske Læsebog. Krossings Schema til dansk Grammatik (5te Udg.). Rungs tyske Læsebog for Begyndere (3die Udg.). Materialier af Jürs og Rung. Schema til den tyske Grammatiks Formlære (Eibes Forlag). Borrings Manuel de langue française. Abrahams

franske Grammatik (1845). Mariboës Stories of Englands history. Sammes engelske Formlære (1844). Balslevs Bibelhist. Balles Lærebog. Det Nye Testament. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder (sidste Udg.). Kiepersts Atlas over den gamle Verden. Munthes Geographi ved Velschow (Udg. 1850). Et Atlas. Kröyers mindre Naturhist. Erslevs Haandbog i Sangunderv. (2den Udg.).

2den Realclasse.

Barfods poetiske Læsebog Hjorts tyske Læsebog, pros. Deel. Mat. af Jürs og Rung. Schema til den tyske Grammatiks Formlære (Eibes Forlag). V. Bjerrings Samling af lette franske Læsestykker (med Overs.). Abrahams franske Gram. Fistaines engelske Fortællinger. Mariboës engelske Formlære. Balslevs Bibelhistorie. Balles Lærebog. Det Nye Testament. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder. Munthes Geogr. ved Velschow (Udg. 1850). Et Atlas. Panums Naturlære. Svenningsens Geometri.

1ste Realclasse.

Göthes Götz v. Berlichingen. Hjorts tyske Læseb. pros. Deel. Sammes större t. Gram. (4de Udg. 1842). Mérimée: Colomba su. de la Mosaïque. Abrahams fr. Gram. Fistaines engelske Fortællinger. Mariboës eng. Formlære. Balslevs Bibelhist. Balles Lærebog. Det Nye Testament. Allens mindre Danmarkshistorie. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder. Munthes Geogr. ved Velschow. Et Atlas. Panums Naturlære. Svenningsens Geometri.

III studerende Classe B.

Madvigs lat. Formlære. Borgens lat. Læsebog. Krossings poet. Læsebog, 2den Deel. Rungs t. Læsebog for Begyndere. Mater. af Jürs og Rung. Schema til den tyske Grammatiks Formlære (Eibes Forlag). Hjorts större t. Gram. (4de Udg. 1842). V. Bjerrings Samling af lette franske Læsestykker (med Overs.). Abrahams fr. Gram. Herslebs större Bibelhist. Balles Læreb. Det Nye Testament. Bohrs Gammelhist. (2den Udg.). Munthes Geogr. ved Velschow (Udg. 1850). Et Atlas.

III studerende Classe A.

Cornelius Nepos (Stereotyp-Udg.). Madvigs lat. Sproglære (2den Udg.). Barfods poet. Læseb. Rungs t. Læsebog for Begynd. Hjorts større t. Gram. (4de Udg. 1842). Borrings Læsebog for Mellemcl. (3die Udg.). Abrahams fr. Gram. Herslebs større Bibelhist. Balles Lærebog. Luthers lille Katechismus. Det Nye Testament. Bohrs Gammelhist. (2den Udg.). Kiepert's Atlas over den gamle Verden. Munthes Geographi ved Velschow. Et Atlas. Prosch Dyrerigets Naturhistorie.

II studerende Classe B.

Ciceros Taler (Madvigs 2den Udg.). Cæsar om den galliske Krig (Whittes Udg.). Madvigs lat. Sprogl. Tregders græske Formlære. Bergs gr. Læsebog for 2det Aar. Deutsches Lesebuch v. Jürs u. Rung. Hjorts større t. Gram. (4de Udg. 1842). Mérimée: Colomba su. de la Mosaïque. Abrahams fr. Gram. Herslebs større Bibelhist. Det Nye Testament. Bohrs Middelalderens Hist. (Udg. 1851). Munthes Geogr. ved Velschow. Et Atlas. Kiepert's Atlas over den gamle Verden. Prosch Dyrerigets Naturhistorie.

II studerende Classe A.

Ciceros Taler (Madvigs 2den Udg.). Ovids Metamorph. Livius 3die Pentade. Madvigs lat. Sprogl. Stolls Mythologi. Xenophons gr. Historie. Bergs Nogle Stykker af Iliaden og Odysseen. Tregders gr. Gram. Madvigs gr. Ordføiningsl. Bergs Opgaver fra Dansk til Græsk. Göthes Götz v. Berlichingen. Deutsches Lesebuch v. Jürs u. Rung. Hjorts større t. Gram. (4de Udg. 1842). Mérimée: Colomba su. de la Mosaïque. Abrahams fr. Gram. Herslebs større Bibelhist. Det Nye Testament. Allens mindre Danmarkshistorie. Kofods Udtog. Munthes Geogr. ved Velschow. Et Atlas. Kiepert's Atlas over den gamle Verden. Drejers og Bramsens mindre Naturhist. Oppermanns Geometri.

Overgangsklassen.

Ciceros Taler mod Verres, 5te Bog (Orellis Udg.). Sallust. Virgils Æneide (helst Wagners tyske Udg.). Madvigs lat. Sprogl. Bojesens

rom. Antiqv. (2den Udg.). Stolls Mythologi. Homers Odyssee. Xenophons Memorab. Tregders gr. Gram. Madvigs gr. Ordföiningslære. Bergs Exempelsamling til gr. Syntax. Hjorts tydske Læsebog, 2det Bind. Hjorts större t. Gram. (1842). Hermann u. Büchner Handb. der franz. Spr. pros. Th. Abrahams franske Gram. Herslebs större Bibelhist. Det Nye Testament. Allens mindre Danmarkshistorie. Kofods Udtog. Munthes Geogr. ved Velschow. Et Atlas. Et Atlas over den gamle Verden. Drejers og Bramsens mindre Naturhist. Oppermanns Geometri.

I. studerende Classe.

Cicero de oratore. Verrinerne 5te Bog (Orellis Udg.). Livius 5te Pentade. Sallust. Virgils Æneide (helst i en Udg. med Anm.). Horats (lgl.). Madvigs lat. Sprogl. Bojesens rom. Antiqv. (2den Udg.). Homer. Theophrast's Charakterer (Asts Udg.). Bergs Udvalg af græske Taler, 2den Deel. Tregders gr. Gram. Madvigs gr. Ordföiningslære. Bergs Opgaver. Genesis (Rauchs Udg.). Whittes hebraiske Sprogl. Sammes Analyse til Genesis. Hjorts t. Læseb. 2det Bind. Sammes t. Gram. Hermann u. Büchner Handb. d. fr. Spr. pros. Th. Abrahams fr. Gram. Herslebs större Bibelhist. Gads Lærebog. Det Nye Testament paa Græsk og Dansk. Allens mindre Danmarkshistorie. Kofods Udtog. Estrups Verdenshist. Munthes Geogr. ved Velschow. Et Atlas. Atlas over den gamle Verden. Oppermanns Geometri.

Den skriftlige Deel af Aarspröven.

- I st.** Tirsdag 15 Juli 7—10 latinsk Stiil; $3\frac{1}{2}$ —6 Tydsk Stiil; 6—8 Arithmetik. — Onsdag 16 Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Historisk Afhandling; $3\frac{1}{2}$ —6 latinsk Oversættelse; 6—8 Geometri. — Torsdag 17 Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Religionsafhandling; $3\frac{1}{2}$ —6 Fransk Oversættelse.
- II A.** Tirsdag 15 Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Dansk Stiil; $3\frac{1}{2}$ —6 Tydsk Stiil. — Onsdag 16 Juli 7—10 Latinsk Oversættelse; $3\frac{1}{2}$ —6 Mathematik. — Torsdag 17 Juli 7—10 Latinsk Stiil; $3\frac{1}{2}$ —6 Græsk Oversættelse.
- II B.** Tirsdag 15 Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Latinsk Stiil. — Onsdag 16 Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Dansk Stiil; 6—8 Arithmetik.
- III A.** Tirsdag 15 Juli 11—2 Latinsk Stiil. — Onsdag 16 Juli 11—1 Dansk Stiil. — Torsdag 17 Juli 6—8 Arithmetik.
- III B.** Löverdag 19 Juli 8—10 Latinsk Stiil; 10—12 Arithmetik; 12—2 Dansk Stiil.
- 1 R.** Tirsdag 15 Juli 11—1 Prövetegning; $3\frac{1}{2}$ —6 Engelsk Stiil; 6—8 Arithmetik. — Onsdag 16 Juli $3\frac{1}{2}$ —6 Tydsk Stiil; 6—8 Regning. — Torsdag 17 Juli $7\frac{1}{2}$ — $10\frac{1}{2}$ Fransk Stiil; 4—6 Dansk Stiil; 6—8 Fransk og Engelsk Dictat.
- 2 R.** Tirsdag 15 Juli 11—1 Prövetegning; 4—6 Arithmetik; 6—8 Regning. — Torsdag 16 Juli $7\frac{1}{2}$ — $9\frac{1}{2}$ Dansk Stiil; $3\frac{1}{2}$ —6 Tydsk Stiil; 6—8 Fransk og engelsk Dictat.
- 3 R. a.** Löverdag 19 Juli 8—10 Latinsk Stiil eller 9—10 Engelsk Dictat; 10— $11\frac{1}{2}$ Regning; $11\frac{1}{2}$ —1 Tydsk Stiil; 1— $2\frac{1}{2}$ Dansk Stiil.
- 3 R. b.** Löverdag 19 Juli 8— $9\frac{1}{2}$ Regning; $9\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ Latinsk Stiil eller 10—11 Engelsk Dictat; $11\frac{1}{2}$ —1 Dansk Stiil; 1— $2\frac{1}{2}$ Tydsk Stiil
- 4 R.** Löverdag 19 Juli $8\frac{1}{2}$ —10 Tydsk Dictat; 10— $11\frac{1}{2}$ Dansk Retskrivning; $11\frac{1}{2}$ —1 Regning.
- 5 R.** Löverdag 19 Juli 8— $9\frac{1}{2}$ Regning; $9\frac{1}{4}$ —11 Retskrivning.
- 6 R.** Löverdag 19 Juli 8— $9\frac{1}{2}$ Retskrivning; $9\frac{1}{2}$ —11 Regning.

(Pröveskrivning er i alle vedkommende Classer udført i Skoleaarets sidste Skrivetimer.

Den mundtlige Deel af Aarsprøven.

(I Klammer er tilføjet Nummeret paa det Læseværelse, hvor Prøven afholdes. Nr. 1—7 ere i Stuen, 8—16 paa anden Sal og 17 paa tredie. Opgangen til Nr. 16 er fra Gaarden.

Naar ikke en heel Classe bliver overhørt under Eet, deles Disciplene efter deres Navnebogstaver.)

Dansk.

Mandag	21 Juli	12—1 $\frac{1}{2}$ 4—5 $\frac{1}{2}$	(Nr. 10) 4 R. K—V. (Nr. 11) 4 R. A—I.
Tirsdag	22 Juli	12 $\frac{1}{2}$ —2	(Nr. 6) 6 R.
Onsdag	23 Juli	8—10 11 $\frac{1}{2}$ —1 1—2 $\frac{1}{2}$ 4—5 $\frac{1}{2}$ 7—8 $\frac{1}{2}$	(Nr. 10) 5 R. (Nr. 2) 3 R. FLINDT—LA. (Nr. 2) 3 R. LY—S. (Nr. 6) Forberedelsescl. (Nr. 6) 3 R. B—FLINCH.

Latin.

Mandag	21 Juli	8—10 10—12 10—12 11—12 $\frac{1}{2}$ 12—2 12 $\frac{1}{2}$ —2	(Nr. 17) 1 st. A—H. (Nr. 17) 1 st. I—Ö. (Nr. 10) III A. A—LU. (Nr. 6) 3 R. B—FLINCH. (Nr. 8) III A. LÖ—V. (Nr. 2) 3 R. LY—S.
Tirsdag	22 Juli	9—10 $\frac{1}{2}$ 10 $\frac{1}{2}$ —12 12 $\frac{1}{2}$ —2 4 $\frac{1}{2}$ —6 5 $\frac{1}{2}$ —7	(Nr. 11) II B. B—L. (Nr. 11) II B. M—T. (Nr. 13) III B. LÖ—V. (Nr. 2) 3 R. FLINDT—LA. (Nr. 6) II A. H—S.
Onsdag	23 Juli	4—5 $\frac{1}{2}$	(Nr. 13) II A. A—D.
Torsdag	24 Juli	11 $\frac{1}{2}$ —1	(Nr. 13) III B. B—LU.

Græsk.

Mandag	21 Juli	4—5 $\frac{1}{2}$ 5 $\frac{1}{2}$ —7	(Nr. 13) II A. A—D. (Nr. 6) II A. H—S.
Tirsdag	22 Juli	8—10 6—8	(Nr. 17) 1 st. A—H. (Nr. 8) III A. LÖ—V.
Onsdag	23 Juli	8—10 12—2 5 $\frac{1}{2}$ —7	(Nr. 17) 1 st. I—Ö. (Nr. 10) III A. A—LU. (Nr. 11) II B. M—T.
Torsdag	24 Juli	9 $\frac{1}{2}$ —11	(Nr. 11) II B. B—L.

Hebraisk.

Tirsdag	22 Juli	12—2	(Nr. 17) 1 st. I Ö.
Torsdag	24 Juli	12—2	(Nr. 17) 1 st. A—H.

Tydsck.

Mandag	21 Juli	9—11 11—12 $\frac{1}{2}$ 12 $\frac{1}{2}$ —2 12 $\frac{1}{2}$ —2 7—8 $\frac{1}{2}$ 7—8 $\frac{1}{2}$	(Nr. 16) 2 R. (Nr. 2) 3 R. FLINDT—LA. (Nr. 13) III B. LÖ—V. (Nr. 6) 3 R. B—FLINCH. (Nr. 2) 3 R. LY—S. (Nr. 11) 4 R. A—I.
--------	---------	---	---

Tirsdag	22 Juli	8—10	(Nr. 10) III A.	A—LU.
		5 ¹ / ₂ —7	(Nr. 13) II A.	A—D.
		6—7 ¹ / ₂	(Nr. 10) 4 R.	K—V.
		7—8 ¹ / ₂	(Nr. 6) II A.	H—S.
Onsdag	23 Juli	8—9 ¹ / ₂	(Nr. 13) III B.	B—LU.
		9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 11) II B.	B—L.
		10 ¹ / ₂ —12 ¹ / ₂	(Nr. 8) III A.	LÖ—V.
		11—12 ¹ / ₂	(Nr. 11) II B.	M—T.
Torsdag	24 Juli	6—8	(Nr. 8) 1 R.	
		11—1	(Nr. 10) 5 R.	

Fransk.

Mandag	21 Juli	8—9 ¹ / ₂	(Nr. 11) II B.	B—L.
		9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 13) III B.	B—LU.
		11—12 ¹ / ₂	(Nr. 13) III B.	LÖ—V.
		4—5 ¹ / ₂	(Nr. 6) II A.	H—S.
Tirsdag	22 Juli	5 ¹ / ₂ —7	(Nr. 13) II A.	A—D.
		8—9 ¹ / ₂	(Nr. 6) 3 R.	B—FLINCH.
		10—12	(Nr. 10) III A.	A—LU.
		12—2	(Nr. 2) 2 R.	
Onsdag	23 Juli	4—5 ¹ / ₂	(Nr. 11) 4 R.	A—I.
		10—12	(Nr. 17) 1 st.	I—Ö.
		12—2	(Nr. 17) 1 st.	A—H.
		4—6	(Nr. 8) 1 R.	
Torsdag	24 Juli	6—7 ¹ / ₂	(Nr. 16) 3 R.	FLINDT—LA.
		8—9 ¹ / ₂	(Nr. 8) III A.	LÖ—V.
		9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 10) 4 R.	K—V.
		11—12 ¹ / ₂	(Nr. 2) 3 R.	LY—S.
		12 ¹ / ₂ —2	(Nr. 16) II B.	M—T.

Engelsk.

Mandag	21 Juli	11—12 ¹ / ₂	(Nr. 6) 3 R.	B—FLINCH.
		12 ¹ / ₂ —2	(Nr. 2) 3 R.	LY—S.
		6—8	(Nr. 8) 1 R.	
Tirsdag	22 Juli	4 ¹ / ₂ —6	(Nr. 2) 3 R.	FLINDT—LA.
		6—8	(Nr. 2) 2 R.	

Religion og Bibelhistorie.

Mandag	21 Juli	8—9 ¹ / ₂	(Nr. 13) II A.	A—D.
		9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 11) II B.	B—L.
		11—12 ¹ / ₂	(Nr. 11) II B.	M—T.
		4—5 ¹ / ₂	(Nr. 2) 3 R.	FLINDT—LA.
		5 ¹ / ₂ —7	(Nr. 2) 3 R.	LY—S.
Tirsdag	22 Juli	5 ¹ / ₂ —7	(Nr. 11) 4 R.	A—I.
		7—8 ¹ / ₂	(Nr. 6) II A.	H—S.
		8—10	(Nr. 2) 2 R.	
		10—12	(Nr. 8) 1 R.	
		12—2	(Nr. 10) III A.	A—LU.
Onsdag	23 Juli	9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 13) III B.	B—LU.
		11—12 ¹ / ₂	(Nr. 13) III B.	LÖ—V.
		12 ¹ / ₂ —2 ¹ / ₂	(Nr. 8) III A.	LÖ—V.
		4—5 ¹ / ₂	(Nr. 10) 4 R.	K—V.
Torsdag	24 Juli	8—10	(Nr. 17) 1 st.	I—Ö.
		10—12	(Nr. 17) 1 st.	A—H.
		12 ¹ / ₂ —2	(Nr. 6) 3 R.	B—FLINCH.

Historie.

Mandag	21 Juli	8—10	(Nr. 8) 1 R.	
		12 ¹ / ₂ —2	(Nr. 11) II B.	M—T.
		4 ¹ / ₂ —5 ¹ / ₂	(Nr. 16) 3 R.	FLINDT—LA.
		6—8	(Nr. 10) III A.	A—LU.
Tirsdag	22 Juli	7—8 ¹ / ₂	(Nr. 13) III B.	B—LU.
		9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 13) III B.	LÖ—V.
		10—12	(Nr. 2) 2 R.	
		12—2	(Nr. 8) III A.	LÖ—V.
Onsdag	23 Juli	6—8	(Nr. 17) 1 st.	I—Ö.
		8—9 ¹ / ₂	(Nr. 6) II A.	H—S.
		6—8	(Nr. 17) 1 st.	A—H.
		7—8 ¹ / ₂	(Nr. 11) II B.	B—L.
Torsdag	24 Juli	9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 13) II A.	A—D.
		11—12 ¹ / ₂	(Nr. 6) 3 R.	B—FLINCH og LY—S.

Geographi.

Mandag	21 Juli	8—9 ¹ / ₂	(Nr. 6) 6 R.	
		10—12	(Nr. 8) III A.	LÖ—V.
Tirsdag	22 Juli	8—9 ¹ / ₂	(Nr. 13) III B.	B—LU.
		8—10	(Nr. 8) 1 R.	
		4—6	(Nr. 17) 1 st.	A—H.
		4—6	(Nr. 10) 5 R.	
Onsdag	23 Juli	7—8 ¹ / ₂	(Nr. 11) 4 R.	A—I.
		8—10	(Nr. 2) 2 R.	
		9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 6) II A.	H—S.
		10—12	(Nr. 10) III A.	A—LU.
		12 ¹ / ₂ —2	(Nr. 11) II B.	M—T.
		12 ¹ / ₂ —2	(Nr. 13) III B.	LÖ—V.
		4—5 ¹ / ₂	(Nr. 16) 3 R.	B—FLINCH.
Torsdag	24 Juli	4—6	(Nr. 17) 1 st.	I—Ö.
		5 ¹ / ₂ —7	(Nr. 10) 4 R.	K—V.
		8—9 ¹ / ₂	(Nr. 13) II A.	A—D.
		8—9 ¹ / ₂	(Nr. 2) 3 R.	FLINDT—LA.
		9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 2) 3 R.	LY—S.
		12 ¹ / ₂ —2	(Nr. 11) II B.	B—L.

Naturhistorie.

Mandag	21 Juli	8—10	(Nr. 10) III A.	A—LU.
		4—6	(Nr. 10) 5 R.	
Tirsdag	22 Juli	9 ¹ / ₂ —11	(Nr. 6) 3 R.	B—FLINCH.
		11—12 ¹ / ₂	(Nr. 13) III B.	LÖ—V.
		4—5 ¹ / ₂	(Nr. 16) 3 R.	LY—S.
		5 ¹ / ₂ —7	(Nr. 11) 4 R.	A—I.
		7—8 ¹ / ₂	(Nr. 13) II A.	A—D.
Onsdag	23 Juli	8 ¹ / ₂ —10 ¹ / ₂	(Nr. 8) III A.	LÖ—V.
		10—11 ¹ / ₂	(Nr. 2) 3 R.	FLINDT—LA.
		11—12 ¹ / ₂	(Nr. 6) II A.	H—S.
		4—5 ¹ / ₂	(Nr. 11) II B.	M—T.
Torsdag	24 Juli	8—9 ¹ / ₂	(Nr. 10) 4 R.	K—V.
		11—12 ¹ / ₂	(Nr. 11) II B.	B—L.
		1—2 ¹ / ₂	(Nr. 13) III B.	B—LU.

Naturlære.

Mandag 21 Juli 8—10 (Nr. 2) 2 R.
Tirsdag 22 Juli 4—6. (Nr. 8) 1 R.

Musiklære.

Tirsdag 22 Juli 10—11½ (Nr. 16) 3 R. FLINDT—LA.
11½—1 (Nr. 16) 3 R. LY—S.
Onsdag 23 Juli 5½—7 (Nr. 6) 3 R. B—FLINCH.

Geometri.

Mandag 21 Juli 9½—11 (Nr. 6) II A. H—S.
4—6 (Nr. 8) 1 R.
6—8 (Nr. 17) 1 st. I—ö.
Tirsdag 22 Juli 10—12 (Nr. 17) 1 st. A—H.
12—1½ (Nr. 11) II B. M—T.
4—5½ (Nr. 13) II A. A—D.
Onsdag 23 Juli 8—9½ (Nr. 11) II B. B—L.
6—8 (Nr. 2) 2 R.

Arithmetik.

Mandag 21 Juli 12—2 (Nr. 17) 1 st. I—ö.
4—6 (Nr. 17) 1 st. A—H.
Onsdag 23 Juli 12—2 (Nr. 6) II A. H—S.
5½—7 (Nr. 13) II A. A—D.

(I de øvrige Classer henført under skriftlig Prøve.)

Regning

(ligeledes henført under skriftlig Prøve, undtagen:)

Tirsdag 22 Juli 4—5½ (Nr. 6) Forberedelsescl.

Classerne overhøres altsaa til følgende Tider:

1 st. A—H.

(i Værelset Nr. 17)

Mandag 8—10 Latin, 4—6 Arithmetik.
Tirsdag 8—10 Græsk, 10—12 Geometri, 4—6 Geographi.
Onsdag 12—2 Fransk, 6—8 Historie.
Torsdag 10—12 Religion, 12—2 Hebraisk.

1 st. I—ö.

(i Værelset Nr. 17)

Mandag 10—12 Latin, 12—2 Arithmetik, 6—8 Geometri.
Tirsdag 12—2 Hebraisk, 6—8 Historie
Onsdag 8—10 Græsk, 10—12 Fransk, 4—6 Geographi.
Torsdag 8—10 Religion.

II A. A—D

(i Værelset Nr. 13.)

Mandag 8—9½ Religion, 4—5½ Græsk, 5½—7 Fransk.
Tirsdag 4—5½ Geometri, 5½—7 Tydsk, 7—8½ Naturhistorie.

Onsdag 4—5½ Latin 5½—7 Arithmetik.
Torsdag 8—9½ Geographi, 9½—11 Historie.

II A. H—S
(i Værelset Nr. 6)

Mandag 9½—11 Geometri, 4—5½ Fransk, 5½—7 Græsk, 7—8½ Religion.
Tirsdag fra 5½—7 Latin, 7—8½ Tydsk.
Onsdag 8—9½ Historie, 9½—11 Geographi, 11—12½ Naturhistorie, 12½—2 Arithmetik.

II B. B—L.
(i Værelset Nr. 11)

Mandag 8—9½ Fransk, 9½—11 Religion.
Tirsdag 9—10½ Latin.
Onsdag 8—9½ Geometri, 9½—11 Tydsk, 7—8½ Historie.
Torsdag 9½—11 Græsk, 11—12½ Naturhistorie, 12½—2 Geographi.

II B. M—T.
(i Værelset Nr. 11, men Fransk i Nr. 16)

Mandag 11—12½ Religion, 12½—2 Historie.
Tirsdag 10½—12 Latin, 12—1½ Geometri.
Onsdag 11—12½ Tydsk, 12½—2 Geographi, 4—5½ Naturhistorie, 5½—7 Græsk.
Torsdag 12½—2 Fransk.

III A. A—LU.
(i Værelset Nr. 10)

Mandag 8—10 Naturhistorie, 10—12 Latin, 6—8 Historie.
Tirsdag 8—10 Tydsk, 10—12 Fransk, 12—2 Religion.
Onsdag 10—12 Geographi, 12—2 Græsk.

III A. LÖ—V.
(i Værelset Nr. 8)

Mandag 10—12 Geographi, 12—2 Latin.
Tirsdag 12—2 Historie, 6—8 Græsk.
Onsdag 8½—10½ Naturhistorie, 10½—12½ Tydsk, 12½—2½ Religion.
Torsdag 8—9½ Fransk.

III B. B—LU.
(i Værelset Nr. 13)

Mandag 9½—11 Fransk, 7—8½ Historie.
Tirsdag 8—9½ Geographi.
Onsdag 8—9½ Tydsk, 9½—11 Religion.
Torsdag 11½—1 Latin, 1—2½ Naturhistorie.

III B. LÖ—V.
(i Værelset Nr. 13)

Mandag 11—12¹/₂ Fransk, 12¹/₂—2 Tydsk.
Tirsdag 9¹/₂—11 Historie, 11—12¹/₂ Naturhistorie, 12¹/₂—2 Latin.
Onsdag 11—12¹/₂ Religion, 12¹/₂—2 Geographi

1 R.
(i Værelset Nr. 8)

Mandag 8—10 Historie, 4—6 Geometri, 6—8 Engelsk
Tirsdag 8—10 Geographi, 10—12 Religion, 4—6 Naturlære
Onsdag 4—6 Fransk, 6—8 Tydsk.

2 R.
(i Værelset Nr. 2, men Tydsk i Nr. 16)

Mandag 8—10 Naturlære, 9—11 Tydsk.
Tirsdag 8—10 Religion, 10—12 Historie, 12—2 Fransk, 6—8
Engelsk.
Onsdag 8—10 Geographi, 6—8 Geometri.

3 R. B—FLINCH.
(i Værelset Nr. 6, men Geographi i Nr. 16.)

Mandag 11—12¹/₂ Latin eller Engelsk, 12¹/₂—2 Tydsk.
Tirsdag 8—9¹/₂ Fransk, 9¹/₂—11 Naturhistorie.
Onsdag 4—5¹/₂ Geographi, 5¹/₂—7 Musyklære, 7—8¹/₂ Dansk
Torsdag 11—12¹/₂ Historie, 12¹/₂—2 Religion.

3 R. FLINDT—LA.
(i Værelset Nr. 2, men Historie, Musyklære og Fransk i Nr. 16.)

Mandag 11—12¹/₂ Tydsk, 4—5¹/₂ Religion, 4¹/₂—5¹/₂ Historie.
Tirsdag 10—11¹/₂ Musyklære, 4¹/₂—6 Latin eller Engelsk.
Onsdag 10—11¹/₂ Naturhistorie, 11¹/₂—1 Dansk, 6—7¹/₂ Fransk.
Torsdag 8—9¹/₂ Geographi.

3 R. LY—S.
(i Værelset Nr. 2, men Musyklære og Naturhistorie i Nr. 16 og
Historie i Nr. 6.)

Mandag 12¹/₂—2 Latin eller Engelsk, 5¹/₂—7, Religion, 7—8¹/₂
Tydsk.
Tirsdag 11¹/₂—1 Musyklære, 4—5¹/₂ Naturhistorie.
Onsdag 1—2¹/₂ Dansk.
Torsdag 9¹/₂—11 Geographi, 11—12¹/₂ Historie, 11—12¹/₂ Fransk.

4 R. A—I.
(i Værelset Nr. 11.)

Mandag 4—5¹/₂ Dansk, 5¹/₂—7 Religion, 7—8¹/₂ Tydsk.
Tirsdag 4—5¹/₂ Fransk, 5¹/₂—7 Naturhistorie, 7—8¹/₂ Geographi.

4 R. K—V.

(i Værelset Nr. 10.)

Mandag 12—1½ Dansk.

Tirsdag 6—7½ Tydsk.

Onsdag 4—5½ Religion, 5½—7 Geographi.

Torsdag 8—9½ Naturhistorie, 9½—11 Fransk.

5 R.

(i Værelset Nr. 10.)

Mandag 4—6 Naturhistorie.

Tirsdag 4—6 Geographi.

Onsdag 8—10 Dansk.

Torsdag 11—1 Tydsk.

6 R.

(i Værelset Nr. 6.)

Mandag 8—9½ Geographi.

Tirsdag 12½—2 Dansk.

(Religionsprøven er, paa Grund af Lærerens Befordring, i denne og den foregaaende Classe tidligere afholdt.)

Forberedelsesclassen.

(i Værelset Nr. 6.)

Tirsdag 4—5½ Regning.

Onsdag 4—5½ Dansk.

Skoleunderviisningen ophører for 1ste studerende Classe
Tirsdag Middag d. 8 Juli, — for 2den st. Classe A Löverdag
Middag d. 12 Juli, — for II B, III A samt 1ste og 2den Realclassen
Mandag Middag d. 14 Juli, — for III B og 3die, 4de, 5te og
6te Realclassen Fredag Middag d. 18de Juli, — for Forberedelses-
classen Löverdag Middag d. 19 Juli.

Til at overvære den mundtlige Prøve indbydes Enhver,
der har Interesse for Skolen.

Liste over Udfaldet vil være fremhængt fra 1ste August.

Nye Disciple prøves (Kl. 10) Löverdag 19de Juli,
Fredag 25de Juli, Mandag 18de August, helst en af de to
førstnævnte Dage.

Tirsdagen den 19de August Kl. 8 begynder Underviis-
ningen i det nye Skoleaar.
